

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

12. Quoto anno ab ingressu in terram ineat ordo annorum sabbaticorum
legalium. ibidem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

ceperat, retinuerint: an verò à primo reditus sui anno, vt nouam agrorum culturam; ita & nouum annorum sabbaticorum ordinem auspicati sint, & sex annis à reditu seminem messemque habuerint, tum anno 7. mox ea præstiterint, quæ ex legis decreto præstanda erant; an denique aliquanto tempore ea neglexerint, non constat. Est tamen valde probabile, sicut non ignorabatur quænam esset dies sabbati; quamuis à nonnullis etiam post captiuitatem ea non rite coleretur, vt legimus 2. Esdræ cap. 13. v. 15. ita non sic prorsus abolitam annorum sabbaticorum memoriam, quin aliqui scirent annos hebdomadales, eosque quoad seruorum libertatem seruarent, aut saltem seruandos fuisse intelligerent.

9. Dicunt, nec sine ratione aliqui, aliam esse rationem diei septimæ, aliam anni sabbatici: siquidem dies septima, non idcirco solemnis erat, vt agrorum cultus intermitteretur, sed vt ab operibus seruilibus homines abstineret, quod captiuitatis tempore boni quique Hebræorum factabant, & sabbati memoriam aboleri, non patiebantur. E contrario de agrorum cultu & terræ sabbatissimo, non erat, cur admodum essent solliciti. Quo argumento bene meo iudicio quorundam hæreticorum pertinacia retunditur, qui certo persuadere conantur, nunquam fuisse turbatam annorum sabbaticorum successionem: non tamen refutatur eorum opinio, quid probabile duntaxat arbitrantur. Annus enim sabbaticus non ad solam agrorum quietem referebatur, sed etiam ad seruorum manumissionem, quam nonnulli ex Hebræis etiam in captiuitate suis seruis Israëlitiis sanguinis adueniente anno sabbatico, negare iure non poterant. Nec incredibile est, Prophetas id populo indicasse, imò Daniele, socios eius, Tobiam, Mardocheum aliosque industrios Hebræorum, seruos & ancillas suæ gentis habuisse, eisque indulgisse, vt ex vi legis Iudaicæ septimo quoque anno libertate potiti, vel sui iuris manerent, vel se nouis heris obstringerent. Id confirmare videtur moderna praxis Chronologorum dum quilibet sua suos calculos disponere studet, vt annos sabbaticos à Iosue ad Machabæos ordine continuato deducat. Ita faciunt Toræiellus, Salianus, Peraius, Paludanus, secuti antiquiores, Eusebium, Theodoretum, &c. Sectarij verò in eo excedunt, quod sabbaticorum seriem tanquam certam obtudant, & ad annos etiam mundi accommodandam censeant. Iudæorum denique computum describere indicaui in quæstionibus de Annis Domini, Iulianis &c. cap. 16.

QVÆSTIO V.

Quoto anno ab ingressu in terram ineat ordo Sabbaticorum legalium.

Quidam existimant Hebræos, mox vt pedem in terram promissionis intulerat, anno Exodi 41. agriculturæ prout lege Mosaica cautum erat, operam

Quoto
anno ab
ingressu
etc.
1. Opinio
et 4. esset
argumeta.

E e

operam

P.
PhilippiChronologia
in Testamenti

A. IV

17

operam dedisse: anno verò 47. primum annum sabbaticum egisse. Ita Terellus & Salianus ad an. m. 2590. Paludanus Tract. 3. cap. 7. §. 7.

Probant *primò*, quia annus septimus erat quieti & remissioni destinatus, quidem ab ingressu in terram, non autem à possessione illius, iuxta illud Lev. 25. vers. 2. *Quando ingressi fueritis terram, quam ego dabo vobis sabbaticas facite Domino.* Iosue igitur, cum spectata probitas esset, quam citissime potuit, in terra solemnitate annum sabbaticum celebravit, nempe septimum à transitu Iordanis. Deinde sortitio & assignatio agrorum septem menses tenuit, ut Iosephus: quo toto tempore conveniebat, ut ab agrorum cultu cessaret, potius quam terra necdum divisæ privatis semina mandarentur. Tanta ultra Iordanem viæ adhuc Moysæ domicilium fixerant, sexennio in terram coluerant fluente anno 47. ab Exodo, ergo ex legis mandato annum sabbaticum servare tenebantur, quibus aliæ tribus sine dubio sese accommodabant, ne diversis temporibus unus idemque populus sabbatum coleret. Idò, multum inererat rei tum publicæ, tum privatæ, quamprimum explanationi manum admovere, quia bellorum tempestate vastitas agrum in saltus facilè degenerassent, nisi opera hominum sine mora esset.

2. Opinio.

2. Alij nonnulli ob similes ferè rationes annum octavum ab ingressu sabbaticum fuisse putarunt, ut Serarius. Hebræi septem circiter annos ante ingressum ferè totidem terræ partitioni tribuunt: tum anno 15. aut 16. ab ingressu Chananiticum primum annum sabbaticum fuisse observatum, quibus decimas, & exinde numeratos annos remissionis autumant. Hoc autem putant, ut iure à Iosue redarguerentur, ij qui ad suas possessiones adeundas tardi fuerant. Iosue 18. vers. 3. Quibus fauet Genebrardus, multum dissidet Scaliger, qui modo à septimo, modo ab octavo anno, Israelitæ Iordanem transiuerant, agricolationis & annalis hebdomada primordia deducit, de qua inconstantia agit Petavius libro 1. cap. 25.

Conclusio.

3. Probabilius autem mihi videtur annum primum annalis hebdomadæ incidisse in septimum ab ingressu terræ: primum verò sabbaticum annum tertium. Ita docet Serarius Iosue 13. Cornelius Levit. 25. vers. 2. Lev. 1. c. cap. 26. Quod anni sabbatici citius non inierint ex eo patet, quia lex non præcipiebat quietem terræ ante annum septimum ab ingressu, ita nec nisi post sextam sementem & messem. Levitici 25. vers. 3. *Res agrum tuum, & sex annis putabis vineam tuam, colligesque fructus eius: sed in septimo anno sabbatum erit terra, requiescentis Domini.* Constat autem, nullum prius aut agrum suum serere, aut putare vineam, fructusque ex illis ab autu

quàm agrum, quàm vineam sortitus esset. Est etiam in confesso ante annum 46. ab Exodo, agros necdum fuisse peracta sortitione distributos; præsertim cum 7. tribus, non nisi aliquanto post, suorum agrorum possessionem adierint, ut colligitur Iosue 18. vers. 2. Sortitionis tempore Caleb erat 85. annorum, & 45. anni effluxerant ex quo cum cæteris exploratoribus iussu Moysis, anno 2. Exodi terram promissionis lustrauerat. Iosue 14. v. 6. & seqq. & Num. 13. v. 17. Adde igitur ad annum primum Exodi 45. & consequens 46. anni ab Exodo ad terræ divisionem. Facta verò hac divisione, causa nulla tuberat, cur agriculturalionis, & annorum sabbaticorum observatio differretur, maximè cum terra cessaret à prælijs, ut dicitur Iosue 14. v. ultimo.

4. Ad primam rationem eorum qui annum septimum ab ingressu sabbaticum putant quid respondendum sit ex dictis patet: nempe annales hebdomadas nec cepisse nec suum cursum tenuisse ab ingressu in Chananitidem, sed prius agros distribui, & sex annis conferri, & messem colligi oportuisse, quam à cultura ferretur. Leuit. 25. v. 3. & 4. Adde, Iosuem virum sanctum ac iustum principem fuisse, idcirco ex diuino præcepto agrorum sortitionem præmississe, tum sine mora ordinem sabbaticorum obseruasse.

5. Secunda ratio non est efficax: si enim terra necdum erat diuisa, necdum priuati culta, quomodo singuli annonam sabbaticam necessariam comparare poterant? quod ut fieret, Deus singularem fertilitatem anno sexto promiserat. Leuit. 25. v. 21. Nec dicas id de ordinario sabbaticorum cursu intelligendum; initium verò aliud peculiariter habuisse. Hoc enim postulatū est, non concessum.

6. Ad 3. Ultra-Iordanenses pauci erant: sic maiori suæ gentis parti se meritò accommodare debebant, præsertim cum non esset tertia illius Reipub. pars, & tempore bellorum armis detinerentur, quo minus perfecte rei domesticæ providere, atque agriculturalioni operam dare possent. Rubenitæ enim, Gaditæ, & dimidia pars Manasse prælijs intererant, nec nisi victis hostibus & partâ pace ultra Iordanem remissi sunt. Iosue 22. v. 1. exactis quinque in bellando annis, ut notat Torneillus anno illo 2590. num. 1. ex Iosepho lib. 5. Antiq. cap. 1. Cum igitur lex de anno sabbatico totam Hebræorum gentem pariter obligaret: licet illa terræ portio, quæ erat ultra Iordanem 6. annis culta fuerit; tanta tamen non erat, ut alias omnes tribus ad sabbaticum traheret.

7. Quartum argumentum probat terram, mox sine bellis imposito, non quiescere, sed coli & subigi debuisse, ne vastitas augetur. Probabilius existimo primum annum *περυσίας* iniisse autumno anni 47. ab Exodo, qui ex meo computatione erat ante Christi æram 1451. si absque interruptione sabbaticorum series usque ad Herodis tempora deducta est. Annum primum sabbaticum ordior ab autumno anni 13. ab ingressu in terram, ante Chr. 1445.

Ee 2

8. Bon-

P.
PhilippiChronologia
in Testamenti

A. IV

17

Obiectio.

8. Bonfrerius Exodi 23. v. 12. disertè negat annos sabbaticos ab ingressu terram obseruatos fuisse: facta verò possessionum sortitione comparati esse. Cum autem fuerint duæ distributiones, prior in Galgalis, sub annum septimum vel octauum ab ingressu in terram, altera in Silo paucis post annis, probabilis sibi videri asserit, à posteriori annos sabbaticos deduci. *Cave pro inquit, tantum esset affecta, non confecta diuisio, imò ob causas dilata, ac perinde conbuerit ac si nihil actum esset.* Verum facile responderi potest, priorem distributionem fuisse sufficientem, vt ea, tribus, quæ in constantem & propriam honorem possessionem immissa fuerat, lege annorum sabbaticorum mutur, vt ex dictis vtrumque apparet, imò & alias tribus ad eiusdem legislationem attraheret.

Q. 6.

QVÆSTIO VII.

*Quot annos periodus Iubilæi contineat.**1. Opinio
& ratio-
nas eius.*

1. **D**Væ sunt hac de re opiniones: prior Iubilæi spatium annis 49. posterior quinquaginta. Priori adhæret Hugo Cardinalis Luca Petauus l. c. Mercator in Chronol. Scaliger. Serhus, Capellus & probatur Lyranus Leuit. 25. Rationem sui asseri afferunt 1. Sicut Deus annos sabbaticos, ita & Iubilæos instituit, nempe, vt sicut diem septimum, ita septimum hebdomadis annalis, eximia quadam ratione celebratum fuerit, & quædam præter ordinariam feriacionem habere, puta restitueret hereditatum pristinis dominis faciendam. 2. Ex alia opinione quædam colligi videntur, nimirum, quod aliquando duobus annis cõtinuis terræ quiesceret, aliquando post biennium aut triennium ad quietem rediret. Nam ab initio sabbaticorũ quadragesimus nonus erat omnium iudiciorum sabbaticorum, ergo quinquagesimus annus fuisset Iubilæus, illo etiã anno ab agricultura cessatum fuisse. Deinde annus 98. erat sabbaticus & ordinaria cessacione nonagesimus nonus operæ & laboribus permixtus. Si centesimus Iubilæi rogatiua gaudebat, verbarum agricultacionem, & sic inter quiete anni 98. non nisi 1. annus interponebatur. Rursus annus 147. erat sabbaticus, quædam res agrorum culturae destinati: sed 150. quieti dandus. Tum tribus annis quiescebat, & metebant Hebræi, ac denuo ab omni aratione & cultura anno 154. desistebant. Sic fiebat, vt 8. annorum spatio, scilicet à 147. 154. inclusiuè, non nisi quinquenniũ agriculturæ, quieti verò triennium daretur. *Tertio loco* Achilleum producit Caluissius, ex Calendario Iudaico, Iubilæi, abijce inquit omnia septennia ab æra mundi, residuum est Iubilæi in quo es. Addit Caluissius cap. 25. *Quod si quis negare velit, Iudaos non sabbaticos & Iubilæos habere, & obseruare: neget etiam Iudaos verum diem sabbaticum laboribus septimo quoque die feriantur, habere & obseruare.* Hæc ille.